

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Tomasz Maria
Nazwisko: Rostworowski
Miejsce urodzenia: Warszawa
Data urodzenia: 09-11-1904
Imię ojca: Karol
Imię matki: Teresa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Teczka zawiera akta operacyjne i śledcze dotyczące ojca Tomasza Rostworowskiego. Ojciec Tomasz Rostworowski znalazł się w zainteresowaniu UB z uwagi na fakt, że ww. w czasie wojny 1939-1945 był żołnierzem ZWZ i AK. W czasie Powstania Warszawskiego był kapelanem batalionów "Wigry" i "Gustaw". Po zakończeniu walk na Starówce uciekł z kolumny jenieckiej, a następnie ukrywał się na terenie zburzonej dzielnicy. Gdy powstanie upadło przedostał się do jednej podwarszawskich miejscowości pełniąc posługę kapłańską. "Po wyzwoleniu przebywał w Łodzi prowadząc duszpasterstwo akademickie i Sodalicję Mariańską, w której pełnił funkcję moderatora". Z powodu "wrogiej działalności wśród młodzieży" został objęty regularną inwigilacją agenturalną UB już od 1946 roku. Ojciec Tomasz Rostworowski był zatrzymywany w latach 1948-1949 kilkakrotnie na "profilaktyczne przesłuchania" przez funkcjonariuszy WUBP w Łodzi z powodu zarówno działalności religijnej jak i "podejrzanych kontaktów z byłymi członkami organizacji WiN". Ostatecznie został zatrzymany przez WUBP w Łodzi w dniu 23.01.1950, a następnie przekazany do Warszawy gdzie dalsze śledztwo prowadzili funkcjonariusze Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. W trakcie wielomiesięcznego śledztwa duchownemu zarzucono, że "jako jeden z kierowników Sodalicji Mariańskiej w Polsce usiłował przemocą zmienić ustrój państwa polskiego". Wedle UB miał robić to w ten sposób, że organizował "konspiracyjne zebrania, kursy i zjazdy dla członków i aktywistów Sodalicji Mariańskiej, na których wychowywali tychże w duchu wrogim ustrojowi demokracji ludowej. Aprobował i wydawał wydawnictwa fałszywie przedstawiające ideologię marksistowską. Ponadto oskarżono go, że w ramach pomocy dla młodzieży studiującej korzystał z funduszy pozostałych po organizacji WiN oraz z pomocy ambasad zachodnich, a ponadto uczestniczył w nielegalnym przerzucaniu członków WiN przez granicę. Sprawę przekazano na drogę sądową.

IPN BU 0259/578 t. 1-6 (3947/III).

Teczka zawiera akta sądowe dotyczące Ojca Tomasza Rostworowskiego. 23.01.1950 Tomasz Rostworowski został zatrzymany przez funkcjonariuszy UB w Łodzi, a następnie przekazany do MBP w Warszawie. W toku śledztwa został oskarżony o prowadzenie "antypaństwowej działalności" w ramach Sodalicji Mariańskiej, kontakty z członkami "nielegalnej organizacji WiN". 6.09.1951 Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie w w swoim wyroku oskarżył ww. o to, że w latach 1945-1950 utrzymywał kontakty z działaczami organizacji WiN oraz przedstawicielami obcych ambasad, w 1948 roku przechowywał "bez zezwolenia pistolet VIS". W związku z tym sąd uznał że Tomasz Rostworowski "usiłował dokonać przemocą zmianę ustroju Państwa Polskiego" (art. 86 § 2 KKWP oraz art 4 dekretu z dnia 13.06.1946 o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa) i w związku z tym skazał go na karę 12 lat więzienia. Orzeczoną karę odbywał w więzieniach w więzieniach w Warszawie i Wronkach. Więzienie opuścił 20.09.1956 w efekcie amnestii. W 1957 roku Rada Państwa odrzuciła wniosek o rehabilitację. 30.01.1991 w wyniku rewizji nadzwyczajnej wniesionej przez ministra sprawiedliwości ojciec Tomasz Rostworowski został uniewinniony i oczyszczony ze wszystkich zarzutów przez Sąd Najwyższy w Warszawie.

IPN BU 1009/504, IPN BU 1009/505, IPN BU 1009/506 (Sr. 694/51), IPN BU 3547/191 (V KRN 283/90).

Z zachowanych materiałów ewidencyjnych wynika, że ojciec Tomasz Rostworowski został zarejestrowany w dniu 26.11.1962 przez Wydział IV Komendy Miejskiej w Łodzi do nr 1877 jako figurant Sprawy Operacyjnej Obserwacji krypt. "Omega". Powodem rejestracji był fakt, iż ww. "był podejrzany iż po przybyciu do Łodzi nawiązał kontakty z byłymi członkami Sodalicji Mariańskiej oraz prowadził wśród nich pracę duszpasterską". Rozpracowanie zakończono z powodu wyjazdu ojca Rostworowskiego do Rzymu. 31.12.1964 zakończono prowadzenie sprawy, zebrane materiały wykorzystywano operacyjnie przez kolejne lata. 17.01.1972 złożone je w archiwum Wydz."C" KMMO w Łodzi pod sygn. 03947/II, a następnie w 1990 roku zniszczono.

Zapis na kartach E-14 z kartoteki odtworzeniowej MSW, zapis z dziennika rejestracyjnego do nr 1877 KMMO w Łodzi, zapis do dziennika archiwalnego 03947/II. Materiały archiwalne zniszczono w 1990 roku.

Akta paszportowe ojca Tomasza Rostworowskiego. Z materiałów wynika, że ww. otrzymał w dniu 17.11.1965 zastrzeżenie konsularne wyjazdów zagranicznych (Z Nr III/2639/65). Uchylono je 15.02.1972. Powodem zastrzeżenia była "odmowa powrotu" z wyjazdu zagranicznego po deklarowanym terminie 28.06.1965. Ostatecznie ojciec Tomasz Rostworowski otrzymał zgodę na wznowienie paszportu.

IPN Ld 0181/3537 (EWŁ 31028).

Akta zawierają teczkę pracy Tajnego Współpracownika SB ps. "Otton" współpracującego z Wydziałem III KM MO w Łodzi w latach 1962-1963. Ojciec Tomasz Rostworowski wielokrotnie przechodzi w donosach tego agenta z uwagi na opiekę jaką sprawował nad Duszpasterstwem Akademickim w Łodzi w tamtym okresie.

IPN Ld 758/2278 (37950/I).